

גוט שבת GutSábész

23. évfolyam 2. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 18:16 • ז' תשרי תשפ"א • 2020. 9. 25. • פרשת האזינו • A szombat kimenetele: 19:19

Szabadtéri minjenek, dobozott kidusok: rendhagyó módon köszöntöttük az 5781-es évet

Az elmúlt hónapokban tapasztalatokkal gazdagodtunk, hogy milyen körülmények között lehet biztonságosan megtartani a zsidó hitélet egyik alapját, a Tóraolvasást és a közös imádkozásokat. Sávuot ünnepe után újranyílt a Vasvári Pál utcai zsinagóga, ahol egy biztonságos modellt alakítottak ki. Oberlander Báruch rabbi összegyűjtötte a világ más helyeinek tájékoztatásait, folyamatosan konzultált prof. dr. Falus András immunológussal, majd megállapították, hogy szabadtéren, a legalább másfél méteres távolság betartásával, maszkban, a megfelelő kézfertőtlenítés mellett minimálisra csökkenthető a fertőzés esélye. A körülmények kontrolláltak, az esetleges fertőzés esélye jóval kisebb, mint egy bevásárlóközpontban vagy akár egy zsúfolt közlekedési eszközön.

Amikor tehát az EMIH úgy döntött, hogy megtartja az őszi nagyünnepi istentiszteleteket,

akkor a fenti modell szerint járt el, kiegészítve az előzetes regisztrációval, illetve a mobil hőméréssel, hogy a legbiztonságosabb környezetben köszönthessük az 5781-es újévet.

A Vasváriban a már megszokott módon, a zsinagóga udvarán ünnepelték Ros hásanát, míg az óbudaiai a zsinagóga előtti hatalmas téren állítottak egy nyitott falú sátrat az imádkozóknak, mely kellemes árnyékot biztosított, ugyanakkor a friss levegő is szabadon áramolhatott benne.

A Budavári Zsinagóga tagjai az imaházhoz közel eső St. George Residence szálloda kertjében tartották az istentiszteleteket. Az újlipótvárosi Zsilip közössége pedig a Fortuna Hajó & Étterem panorámás felső teraszán köszöntötte az újévet. Debrecenben, Miskolcon és Szentendrén szintén szabadtéren folyt le a szertartások, mindenki megelégedésére.

Azoknak, akik mégis inkább távol maradtak a közös imádsá-

goktól, vasárnap, országos szinten 19 helyszínen – elsősorban tágas tereken vagy parkokban – rendeztek sófárfújást, hogy Ros hásanát fő micváját teljesíthessék. Köszönet illeti az EMIH rabbikarát, hogy minden hittestvérünkre gondoltak, aki teljesíteni szerette volna a ros hásanai parancsolatot.

Az imádkozásokat követő kidusokat ugyan nem lehetett az előző években megszokott grandiózus keretek között megtartani, azonban ez mit sem változtatott az ételek minőségén. Az Óbudai kóser catering csapata összesen ezer adag ünnepi ételt főzött, Erdős Judit, a catering vezetője kiemelte, hogy a gondos előkészületek nem maradtak „láthatatlanok”, hiszen a vendégek is biztonságosnak ítélték a rendezést.

Adjja az Örökkévaló, hogy hamarabb a megszokott keretek között élhessünk és imádkozhassunk, addig pedig őrizze egészségünket. *Gmár chátimá tová!*

Adománygyűjtés a Zsilip bővítéséért

Kedves Barátaink!

Alig ért véget Ros hásanát, a zsidó újév, és néhány nap múlva elérkezünk Jom kipurhoz, az engesztelés napjához. Ezeket a napokat a zsidó hagyomány a „tíz bűnbánó napnak” nevezi, hiszen ilyenkor nyitva állnak a könyörület égi kapui imánk előtt.

Ehhez kapcsolódóan bölcseink azt tanítják, hogy „az ima, a megtérés és az adományozás, elűzik fejünk fölül a rossz itéletet”.

Mint tudjátok, a Zsilip felújítási munkái ezekben a napokban is folytatódnak, azonban a munkálatok befejezéséhez még hiányzik jó pár millió forint. Nincs túl kicsi adomány, minden forintra nagy szükség van. Arra kérlek benneteket, hogy nyissátok meg szíveteket úgy, mint pénztárcátokat, és járuljatok hozzá ahhoz, hogy a Zsilip végre minden oda álmódott funkciójával szolgálja az egyre növekvő igényt.

Adakozni a lent található linke kattintva tudtok: ki-ki a lehetőség szerinti összeggel járulhat hozzá ehhez a nemes célhoz.

Kívánva mindannyiótoknak egy egészséges és sikeres újévet, biztos vagyok abban, hogy hozzájárulásotok érdemében is beíratatunk a jó élet könyvébe.

<http://adomany.zsilip13.hu/>
Gmár chátimá tová!

Glitsenstein Smulik és Sosi

Hétfőn este online közösségi Mázkir

2020. szeptember 28-án, hétfőn, Jom kipur napján az elhunyt családtagokért kell *Mázkir* imát mondani. 20:30-kor, az ünnep kimenetele után online közösségi mázkir imát tart Oberlander Báruch rabbi, amelyet a *zsido.com* és *Budapesti Talmud Egylet* Facebook-oldalán, zoom-on valamint a *viva.tfilin.hu* oldalon is követhetnek. A neveket vasárnap 14.00 óráig lehet elküldeni az *oberlander@zsido.com* e-mail címre.

A Mázkir szövege megtalálható a Sámuel imája – Zsidó imakönyvben 349. oldalon és az 5781-es Zsidó naptárban.

Gyönyörű környezetben köszöntötte az újévet a vári zsinagóga közössége

Hetiszakas

A hetvensoros „dal”

Hetiszakasunk – *Háázinu* (5Mózes 32:1-52.) – a Tóra utolsó előtti szakasza, Mózes hattýudalát tartalmazza. A lírai költemény formájában előadott „utolsó figyelmeztetés” nyomatékosan kéri a zsidó népet, maradjon hű az isteni Tórához a vezér halála után is. Röviden, pár mondatban felvázolja a zsi-

dó nép történetét, Isten segítségét és leírja, milyen szörnyű lesz a büntetés, ha hátat fordítanak Istennek és Tórájának. A szakasz azzal végződik, hogy Isten felszólítja Mózeszt, menjen fel a Nebó hegyére, ahol meg fog halni. Ezelőtt azonban még, a következő szakaszban, megáldja Izraelt.

Zsidó híradó

Újévi jókívánások

Ahogy minden évben, idén is levélben köszöntötte a magyarországi zsidóságot újév alkalmából *Orbán Viktor*. A miniszterelnök *Köves Slomó* rabbinak címzett levelében a következőket írta:

„Az új év kezdete mindig a reményt jelképezi, és ebben a mostani, a föld minden lakója számára embert próbáló időszakban pedig mindennél nagyobb szükség van arra, hogy vallási és kulturális hagyományaink erős gyökérzetébe kapaszkodva, fölfelé emelt tekintettel nézzünk a következő esztendő elébe.

Ros Hásáná alkalmából ezúton kívánok minden zsidó honfitársamnak egy kevesebb nehézségben és több örömben bővelkedő, édes új esztendőt!”

Karácsony Gergely, Budapest főpolgármestere Facebook-posztban emlékezett meg

a zsidó újévről: „Egy jobb világban való hitünkre talán nagyobb szükségünk van, mint az elmúlt évtizedekben bármikor.” – írta a főpolgármester, aki szintén utalt a világvárvány okozta nehézségekre, majd a következőkkel zárta üdvözlését: „Azt kívánom a zsidó új év alkalmából, hogy legyen több a nevetés, mint a sírás. Legyen több a tanulás, mint a felejtés, és mindig jusson elegendő szeretet. Legyetek beírva az élet könyvébe! Sana Tova!”

A lélek kötéléke

Hetiszakasunk elején Izrael népe és az Isten közötti kapcsolatáról olvashatunk: „Mert az Örökkévaló osztályrésze az ő népe, Jákob kötéléke az ő öröksége.” (5Mózes 32:9.)

Az Áltér Rebbe tanítja, hogy a lélek kötélként fonja egybe evilági fizikai létünket az Örökkévalóval. Tanítása szerint ezen léleknek nevezett kötélnek a szöveget a parancsolatok megtartása adja. Ebben az értelemben a lélek nem más, mint a 613 parancsolat sodratából álló és Istenhez kapcsoló kötélzet. Mikor egy parancsolatot illetően tehát vétkezünk, egyrészt a kötél az azon parancsolatnak megfelelő fonalat vágjuk el, másrészt az egész kötélzet vastagságát és erejét kezdjük ki.

Egy másik tanításban azonban az Áltér Rebbe a fentieknek látszólag ellentmondó dolgot fejteget. Ebben azt mondja, hogy a kötélnek az irányultságát mi határozzuk meg. Ha egy bizonyos irányba húzzuk a kötél alsó végét, akkor a felső vége – tehát Isten – is abba az irányba fog húzódnival általunk. Más szóval, a vétekekkel mintegy az Örökkévaló szent energiáit kényszer-

rítjük a nem megfelelő cselekvésben történő részvételre.

Ebből egyfelől azt tanuljuk, hogy a vétek elkövetése az Istenhez fűző kötélünköt károsítja, másfelől pedig azt, hogy a kötél a vétek megcselekvésekor is jelen van. Vajon hogy lehet feloldani ezt a látszólagos ellentmondást?

A válasz a következő:

A kapcsolat egy aspektusát tekintve valóban olyan, mint egy kötél, amit ha egy vétek által megsértünk, akkor azáltal az ember és Isten közötti kapcsolat gyengül meg.

Egy másik szinten azonban elmondható, hogy Istenhez fűződő kötélünk valójában olyan mély és erős, ami lényegében sérthetetlen, elvághatatlan. Ezt jelzi az is, hogy Isten még a vétkezésünk perceiben sem hagy el minket, hanem még ott is velünk van, hogy Szentsége tükrében felismerhessük botlásunkat, s lehetőségünk legyen a *tsuva* általi teljes megtérésre.

Kovács Jichak rabbinövendék cikke a *Likuté szichot* 9. kötet 215. oldal alapján, a *Sulchán sábat* idézetében.

Imaidők a következő hétre (szeptember 26-október 2.)

AZ ISTENTISZTELETEKEN MASZK VISELÉSE KÖTELEZŐ!

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga

(VI., Vasvári Pál u. 5. – az udvaron)

Szombat: 8.45 Hetiszakas-tanulás;

9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*; 18.05 Délutáni ima

Vasárnap-hétfő:

Lásd az Ünnepi mellékletben

Kedd-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök:

18.00 Délutáni-esti ima

Péntek: 17.00 **Az ünnepi sátor és különleges**

vendégei (Szabó György Menáchem előadása);

18.00 *Kábálát Sábát* és ünnepi ima,

majd *Kidus* a sátorban

Óbudai Zsinagóga

(III., Lajos utca 163.)

Szombat:

10.00 Reggeli ima

Péntek:

19.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Ha az időjárás engedi, szabadtéren.

Budavári

Zsinagóga

(I., Táncsics M. u. 26.)

Szombat:

9.30 Tanulj meg hinni!

10.00 Reggeli ima,

majd *Kidus*

Péntek: 18.30 Tanulás;

19.30 Ima, *Kidus*

Szabadtéren; eső esetén fedett, de szabad helyen.

Zsilip Zsinagóga

(XIII., Fortuna Hajó tetőterasz)

Szombat:

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek:

18.30 *Kábálát Sábát*, *Kidus*

Cháj Galéria

(Szentendre, Pátriárka u. 6.)

Szombat: 9.30 Reggeli tanulás

(zsidó misztika)

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Péntek: 18.30 *Kábálát Sábát*,

majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

„A döntés a te kezében van”

Négyéves voltam, amikor a szülőfalum, a romániai Gura Humorului zsidó közösséget Transzisztriába deportálták. A legtöbbjüket meggyilkolták, a nagymamám is ott halt meg. A család többi része azonban megmenekült, majd 1950-ben, nem sokkal a bár micvám előtt, sikerült elmenekülnünk Romániából, és Izraelben telepedtünk le.

Izraelbe érkezésünk után a szüleim, akik vizsnici hászidok voltak, azonnal jesivát kezdtek keresni a számomra. Végül a lodi lubavicsi jesivába kerültem. Másfél évet töltöttem ott, majd az apám – aki aggódott a jövőbeni megélhetésem miatt – átíratott egy Tel-Avivban működő autószerelő iskolába. Amikor beszámoltam erről a rabbimnak, Jona Edelkopfnak, ő azt ajánlotta, hogy levélben kérjem a Rebbe tanácsát.

A levelemben felvázoltam a családom helyzetét és megindokoltam, hogy miért kell elhagynom a jesivát. A Rebbe a következőket válaszolta: „Egyértelmű, hogy csodákra volt szükség ahhoz, hogy jesivába járhasz ... fel kell ismerned, hogy milyen nagy segítséget kaptál odafentről ahhoz, hogy a számodra leginkább megfelelő útra lépjél, mind szellemileg, mind fizikailag. Azt is tudnod kell, hogy próbatételként gyakran támadnak olyan gondolataid, melyek a tanulás megszakítására sarkallanak. El kell felejtened ezeket a gondolatokat ... Egyértelmű, hogy amikor majd a saját megélhetéséről kell gondoskodnod, az Örökkévaló, aki a világ minden teremt-

ményét ellátja, rólad is gondoskodni fog ... Az ember megélhetése kizárólag Istenen múlik, így tehát, ha most megerősíted a kapcsolatodat a Tórájával és a parancsolataival, azzal nagyban

Aaron Dalfin rabbi, visszavonulva pulóvergyártó üzeméből, a tóratanulásnak szenteli az idejét. Az interjú 2010 decemberében készült.

elősegíté a későbbi megélhetésedet. Ha azonban túl korán elhagyod a Tóra sátrát, akkor hátráltatod mindezt.”

Én azonban a Rebbe tanácsa ellenére elhagytam a jesivát, és autószerelést kezdtem tanulni a szekuláris Tel-Avivban. Levágtam a hosszú pajeszomat, mert tudtam, hogy ott ez furcsának tűnne, és nem akartam szégyenkezni a többiek előtt.

Egy nap azonban, amikor koszosan és olajosan hazafelé tartottam a műhelyből, hirtelen nagyon bántani kezdett, hogy ott hagytam a jesivát. Ismét levelet írtam a Rebbének, aki, mint később is mindahányszor, válaszolt soraimra.

„... A döntés a te kezében van. Ha valóban a Chábádhoz akarsz tartozni, ahogy írtad, akkor semmi sem állhatja az utadat. Ehhez az elkötelezett tó-

ratanuláson át vezet az út és nincs szükség arra, hogy minden egyes lépésedet előre megtervezd és folyamatosan eredményeket várj ... Mindenekelőtt teljesítsd a Sulchán Áruch elején

leírtakat: „Ne szégyenkezz a gúnyolódók előtt” ... Bölcsseink biztosítanak minket arról, hogy ha valaki igyekszik, akkor eredményes lesz”.

Ahogy korábban is, a Rebbe ismét megáldott és szerencsét kívánt. Ez alkalommal éltem is vele. Sikerült minden aggodalmamat félretenni a jövőbeni megélhetéssel kapcsolatban, és visszatértem a jesivába Tórát tanulni. A Rebbének természetesen igaza lett. Az Örökkévaló gondoskodott a megélhetésemről, de még a gyermekeim, az unokáim és a dédunokáim megélhetéséről is. Mindegyikük hászid, és egyikük sem szenved hiányt.

Miután hat évet tanultam a lodi Chábád jesivában, New Yorkba utaztam, mert nagyon szerettem volna találkozni a Rebbével. Ez 1958-ban történt. Két

éven át tanultam Crown Heightsban, majd megismerkedtem Miriammal, akit feleségül vettem.

Miután kitűztük az esküvő időpontját, elmentem a Rebbehez és megkértem, hogy tartsa ő az esküvőnket. Tudtam, hogy akkoriban már nem vállalt ilyesmit, de úgy gondoltam, hogy jó érveim vannak. A Rebbe végighallgatott, de nem vállalta az esküvő levezetését. Ezzel együtt megígérte, hogy velem lesz a szertartás alatt. „Tudasd velem, hogy mikor kísérnek a chüpe alá és akkor rád gondolok majd. Amikor pedig rád gondolok, az éppen olyan, mintha jelen lennék és megáldanálak. A spirituális világban a tér és az idő nem számít”.

Ezt hallva teljesen megnyugodtam. A Rebbe velem lesz lélekben. Tudom, hogy sokaknak ez furcsán hangzik, de számomra ez ahhoz hasonló, mint amikor a Skype-on keresztül beszélünk valakivel. Lehet, hogy az illető Ausztráliából jelentkezik be, de mégis velünk van a számítógép monitorán keresztül. Látjuk és halljuk őt. Ez jól példázza a szellemi kapcsolatok működését. A másik fél hiába van távol tőlünk fizikailag, valójában mégis velünk lehet.

Aaron Dalfin rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:
www.youtube.com/alubavicsirebbe

Facebook Tanház

Virtuális Bét Midrás

A zido.com Facebook-oldalán élőben.

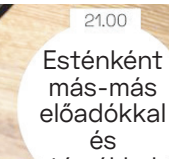
Oberlander Báruch

Kedd: Hászid történetek és mesék
Szerda: Kérdezd a rabbit!
Csütörtök: Szukkot ünnepe a Kabbala tükrében

Megyeri Jonatán

A zsidó filozófia alapjai

Esténként más-más előadókkal és témákkal

Kóser konyha Gránátalmás saláta

1 gránátalma magjai
3 ek. megfőzött bulgur
3 ek. friss koriander
1 ek. friss petrezselyem
1 újhagyma felaprítva
½ lilahagyma apróra vágva
½ citrom leve
1 ek. extra szűz olívaolaj
só és bors, ízlés szerint

A friss zöldfűszereket vízbe áztatjuk, nehogy bogár kerüljön általuk az ételbe, felhasználás előtt alaposan megvizsgáljuk a leveleket, a gránátalmát szétnyitjuk, magjait kivesszük és – nehogy úgy járjunk, mint Noé – ellenőrizzük, hogy nincs-e a magok között kártevő. Az újhagymát is alaposan megmossuk és megvizsgáljuk, nehogy bogarat vigyünk vele az ételbe. A zöldfűszereket és az újhagymát, valamint a lilahagymát felaprítjuk. A bulgurt kétszeres vízben, pici sóval megfőzzük, majd lehűtjük. A hozzávalókat tálba tesszük, óvatosan összeforgatjuk, és húshoz köreteként vagy előételként, más saláták társaságában kínáljuk.

Tudom, hogy a zene boldogságot ad

Néhány hete fényképes beszámolóval mutattuk be azt megindító koncertet, melyet Szentendrén, a Cháj Galériában adott a „Haszid dalok” elnevezésű négytagú formáció. Az együttes egyik fő tagja Baruch Myers pozsonyi főrabbi, Menachem Myers, szentendrei rabbi édesapja. Ennek kapcsán beszélgettünk Baruch Myers rabbival. Tuna Judit interjúja

– Van kedvenc helye Magyarországon?

– 1993-ban költöztem Szlovákiába és 1995-ben jártam először Magyarországon, egy, az Oberlander Báruch rabbi által megrendezett eseményen vettem részt. Gyakran járok egyébként Magyarországra – leginkább Budapestre –, és most már természetesen Szentendrére is. Eddig nem volt kedvenc helyem az országban, bár Budapest nagyon szép város, most mégis Szentendre került közel a szívemhez: bájos és magával ragadó település. Azt hiszem, a kedvencemmé tudna válni, és a tény, hogy a fiam ott lakik, nyilvánvalóan csak hozzátesz ehhez. Boldog vagyok, hogy Mendy ilyen közel lakik hozzánk: könnyen meg tudjuk egymást látogatni, autóval nem különösebben okoz gondot ez a távolság, habár a járvány miatt a személyes kapcsolattartás most elég nehézkes.

– Online követtem a koncertet, úgy tűnt, mindenki rendkívül élvezi.

– Igen, nagyon sikeres volt, és ez boldogsággal tölt el. Különösen jól meg volt szervezve: abszolút professzionális volt, mind műszaki, mind reklám szempontjából. Gyorsan elkeltek a jegyek, és a közönség csodálatos volt. Érződött, hogy nagyon élvezik az előadást, ahogyan mi is: szeretünk egymással zenélni, és ez a hangulat járta át a koncertet is. Rendkívüli élmény volt – főleg, mert még sosem játszottam Magyarországon.

– Hogyan kezdődött a zene szeretete?

– Nagyon korán kezdtem zongorázni tanulni. Középiskola után, a Michigani Egyetemen zeneszerzést tanultam. Itt ismerkedtem meg a Chábád mozgalommal. Az ott dolgozó shlichok fő célja, hogy más államokból odajáró zsidó fiatalokat támogassanak, „otthont” teremtsenek nekik. A diákokat családias környezetben fogadják, és egyenként foglalkoznak velük, segítik őket. Így kerültem kapcsolatba a Chábád Lubaviccsal. Talmudot és haszidizmust tanultam végig az egyetemi éveim alatt. Miután lediplomáztam, folytattam zsidó tanulmányaimat, és végül nagyrészt a Rebbe tanításai miatt váltam rabbivá, később – az eredeti szakmám helyett – shliáchhá.

– A gyerekei is érdeklődnek a zene iránt?

– Nem erőltetem a zenélést a gyerekeimre, és a tanulmányaik mellett szabadidejüksem nagyon marad, de természetesen örömmel támogatom a zene iránt érdeklődőket. Az egyik idősebb fiam Kaliforniában tanult zenét,

a kislányom, Nechamie – aki Szentendrén is fellépett velem – furulyáznia tanul. Tudom, hogy rengeteg örömet szerez a zene a gyerekek életében is, úgyhogy mindenben támogatom őket, ha úgy látom, hogy indíttatást érznek zenélni.

– Hobbivagy küldetés a zene?

– Amikor arra készültem, hogy zenész leszek, nem tudtam volna elképzelni, hogy hobbiként tekintek majd a szakmámra, melyet nyilvánvalóan teljes munkaidőben végeztem volna. Integrálom az életembe, és inkább az a küldetésem, hogy a zene által bevezessem az embereket a zsidó kultúrába, hogy inspiráljam őket. Vegyesen látogatják a koncertjeinket zsidó és nem zsidó emberek egyaránt, és ez a speciális projekt adja nekem a lehetőséget, hogy a haszid kultúrtörténeti értékeket megmutathassam a publikumnak.

– Sok családot szakít el a járvány – ön ezt hogy éli meg?

– A járvány előtt szabadon utazhattunk, most viszont nem tudok csak úgy jegyet venni, hogy meglátogassam a New Yorkban élő fiamat, akit már több, mint egy éve nem láttam. Nehéz időszak ez. Azt tanácsolom mindenkinek, hogy a legtöbbet hozzák ki ebből a helyzetből, beszélgetéshez használják az internetet, hívják fel egymást telefonon. Higgyék el, hogy véget fog érni ez a kemény időszak, és újra megölelhetjük szeretteinket.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Cseh Viktor, Dénes Anna,
Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

